

हरिनगर गाउँपालिकाको १७ औं गाउँ सभा अधिवेशन २०८१ साल
आषाढ ०९ गते आइतवारका दिन उपाध्यक्ष रिमिश्म कुमारी भगतले
प्रस्तुत गर्नु भएको

आ. व. २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम र वार्षिक बजेट

हरिनगर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
हरिनगरा, सुनसरी
कोशी प्रदेश, नेपाल

आदरणीय गाउँ सभा अध्यक्षज्यू !

यस गरिमामय सभामा उपस्थित गाउँ सभा सदस्यज्यूहरु !

१. यस हरिनगर गाउँपालिकाको नियमित सत्रौ गाउँसभा अधिवेशनमा आ.व. २०७१/०८२ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट समारोहमा उपस्थित गाउँसभा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु र देश विदेशमा रहनु भएका हरिनगर गाउँपालिकाका आम जनसमुदायहरु, यहाँहरु सबैलाई हार्दिक नमस्कार सहित अभिवादन गर्दछु ।
२. यस सभा मार्फत लोकतन्त्र प्राप्तिका लागि लडनु भएका महान सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दै सो क्रममा भएका घाइते तथा बेपत्ता परिवार, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु समेतलाई उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. “समुन्नत हरिनगरको आधार : शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार” भन्ने यस गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोचलाई सफल पार्नका लागि गुणस्तरीय शिक्षाको प्रवर्द्धन, कृषिको व्यवसायीकरण, पर्यटकीय क्षेत्रको विकास तथा विस्तार, दिगो पूर्वाधार तथा सामाजिक पुँजीको निर्माण मार्फत समतामूलक, स्वच्छ, सुशासनयुक्त र समुन्नत गाउँपालिकाको आधार निर्माण गर्ने गाउँपालिकाको लक्ष्य सहित आगामी आ.व. २०७१/०८२ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम र वार्षिक बजेट यस सम्मानित सभामा छलफल तथा स्विकृतिका लागि प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।
४. वर्तमान अवस्थामा मुलुकको अर्थतन्त्रमा देखिएको आर्थिक समस्या र चुनौतिलाई मध्यनजरमा राखी नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानको घट्टो आकार र यस गाउँपालिकाको आन्तरिक आय समेतका आधारमा यस गाउँपालिकाका आम नागरिकहरुको विकास र समृद्धिको चाहनालाई सम्बोधन गर्दै विकासमा पछि परेका सिमान्तकृत समुदाय र क्षेत्रलाई पहुँचमा पुरयाउने गरी आगामी आ.व. को बजेट तथा कार्यक्रम अघि सारेको छु ।
५. आ.व. २०७१/०८२ को लागि यो विकास योजना तर्जुमा गर्दा हामीले विश्वव्यापी रूपमा बढ्दै गएको मूल्य वृद्धि, समसामयिक आर्थिक तथा सामाजिक अवस्था, नेपालको संविधानको अनुसुचि ८ र ९ मा व्यवस्था गरिएका स्थानीय तहको एकल तथा साश्च अधिकारको सूची, मौलिक हक, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा सम्बन्धी मार्ग दर्शन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धि निर्देशिका, संघीय तथा प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरु, नेपाल सरकारको चालु आवधिक योजना समेतका लेखिएका लक्ष्य, उद्देश्य तथा नीतिहरु, विद्यमान ऐन, नियमहरु, विकासका समसामयिक मुद्दाहरु, यस पालिकामा क्रियाशील राजनैतिक दल, यस क्षेत्रबाट निर्वाचित प्रतिनिधिका सभाका माननिय सभासद तथा प्रदेश सभाका सभासदज्यूहरुको सल्लाह सुशाव, साझेदार संघ

गाउँ कार्यपालिकाको
हरिनगर सुनसार
कोशा पंड्या

Ram Singh
रामसिंह कुमारी शर्मा
उपाध्यक्ष

संस्था, विद्वत वर्ग, नागरिक समाजको राय सुन्शव तथा स्थानीय आवश्यकतालाई प्रमुख आधारका रूपमा लिएको छु ।

६. गत आ.व.को मूलको आर्थिक अवस्थामा क्रमशः सुधार भई मुलुक आर्थिक हिसाबले चलायमान भइरहेकोले अर्थतन्त्र सुधारमा आशाको दियो जागेको छु । हाम्रो गाउँपालिकाको विकासको अवस्था हेर्दा अबको हाम्रो विकासको गन्तव्य गाउँपालिकाको आर्थिक विकास र सामाजिक विकासमा विशेष जोड दिनु पर्ने विद्यमान अवस्था रहेकोले शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि विकास, सहकारी क्षेत्रको सुधार, निजी क्षेत्रको सहभागिता गर्दै सिमित पैॊजीको कुशल एवम् औचित्यपूर्ण परिचालनका माध्यमबाट हरेक घर परिवारको प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा आर्थिक समुन्नति गराउने गरी कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु र विकासका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने गराउने नीति अघि सारेको छु ।
७. यो बजेटले हरिनगर गाउँपालिकाका आम नागरिकहरुको आशा र इच्छालाई सम्बोधन गर्ने विधास लिएको छु साथै स्थानीय सरकारको तर्फबाट जनताको भरोसा प्राप्त गरी लोकतन्त्रको जग बलियो बनाउने कार्यमा सघाउ पुग्नेछ भन्ने अपेक्षा गरेकोछु ।
८. क्षेत्रगत बजेट विनियोजनका हिसाबले पूर्वाधार विकास, आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकास समेत पाँच वटै क्षेत्रको विकासलाई समुचित सम्बोधन गर्ने प्रयास गरेको छु ।
९. विगत सात वर्षदेखि नै हरिनगर गाउँपालिकाको बजेट वहवर्षीय गैरवका आयोजनाहरुमा लगानी गरिएकोले ती सबै आयोजनाहरु एकपछि अर्को क्रमश सबै आयोजनाहरुले सफलता प्राप्त गरी रहेको व्यहोरा यहाँहरु समक्ष स्पष्ट नै छु । हामीले यस पटक पनि यो बजेट तर्जुमा गर्दा अनावश्यक रूपमा बजेटलाई कनिकाका रूपमा छर्ने खालका आयोजना र क्रियाकलापहरुलाई निरुत्साहित गर्ने नीति कायमै राखिएको व्यहोरा समेत सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

आदरणीय गाउँ सभाध्यक्षज्यू

अब म चालु आ.व. २०८०/०८१ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनको वर्तमान अवस्थाका सन्दर्भमा संक्षिप्तमा समीक्षा गर्न चाहन्छु ।

१०. पूर्वाधार विकास: विगत आर्थिक वर्षसम्मको हाम्रो विकास प्रयासको मूल एजेण्डा नै यस गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकासमा केन्द्रित रहेको र यस क्षेत्रमा हामीले अब्बल सफलता हासिल गरेको सबैले अनुभूत गरेका नै छौ । यो मूलकमा संघीय शासन व्यवस्था लागू भएपछिको पहिलो स्थानीय तहको चुनावमा हामी निर्वाचित भएर आएपछि थालनी गरिएको सङ्क निर्माण कार्यहरुलाई पुनः दोश्रो कार्यकालका लागि २०७९ सालमा निर्वाचित भएर आउँदा विगत आ.व. २०७४ । ०७५ देखि संचालनमा रहेको यस गाउँपालिकाको गैरवका बहवर्षीय सङ्क आयोजनाहरु क्रमागत रूपमा सञ्चालन भई

Riming
रिमिङ युमारी मण्डल
उपाध्यक्ष

आएकोमा चालु आ.व. २०८०। ०८१ मा आइपुग्दा लगभग हामीले सोचेको लक्ष्य पूरा गर्ने चरणमा रहेका छौं जसमा जम्मा करिव ४८ कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्नुपर्ने लक्ष्य रहेकोमा २०८१ साल जेष्ठ मसान्त सम्ममा ३६.२३ कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य र वटा बक्स कल्पर्ट तथा पुलपुलेसाहरु निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न गरी हरेक वडाको केन्द्रबाट गाउँपालिकाको केन्द्रमा आइपुग्न घण्टाई समय लाग्ने अवस्थाबाट मुक्त भइ दश मिनेट भित्र गाउँपालिकाको केन्द्रमा आउन सक्ने सुविधा जनता सामु प्रदान गरी सकेको अवस्था छ ।

११. यसै गरी ७ वटै वडा भित्रका टोलबस्तिहरुमा रहेका स-साना गल्ली तथा सडकहरु स्तरोन्नति गरी आम नागरिकहरुलाई हिलाम्य सडक गल्लीहरुबाट घरसम्म पुग्नु पर्ने बाध्यतालाई अन्त्य गर्दै चालु आ.व. मा करिव ११ कि. मि. कृषि सडक तथा भित्री गल्लीहरुमा माटो पुरी ग्रामेल सहितको सडक स्तरोन्नति गरिएको छ ।
१२. पर्याप्त बजेट तथा स्रोत साधन नहुँदा नहुँदै पनि गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन, वर्धिड सेन्टर सहितको पन्थ शैयाको आधारभूत अस्पताल भवन निर्माण आयोजनाहरु सञ्चालनमा रहेका र ती आयोजनाहरु आगामी आ.व. २०८१। ०८२ भित्र सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ अगाडि बढाइएका छन् ।
१३. यस गाउँपालिका अन्तर्गतका ७ वटै वडाका वडा कार्यालयहरु आफ्नै पङ्की भवनमा सञ्चालनमा रहेका छन् भने जनताका आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभूतिका लागि एक वडा एक स्वास्थ्य चौकी हुनु पर्ने नेपाल सरकारको नीति अनुरूप छ वटा वडामा स्वास्थ्य संस्थाहरु आ-आफ्नै पङ्की भवनमा सञ्चालनमा रहेका छन् भने चालु आ.व. २०८१। ०८२ मा ७ नं वडामा समेत आधारभूत स्वास्थ्य चौकी स्थापनाको लागि जग्गाको व्यवस्थापन गरी भवन निर्माण कार्य थालनी गर्ने लक्ष्य रहेकोमा जग्गा व्यवस्थापन हुन नसकदा भवन निर्माण हुन नसकेको अवस्था छ ।
१४. सामुदायिक विद्यालय तर्फ ४४ वटा विद्यालयहरु रहेकामा अधिकाशं विद्यालयहरुको आफ्नै कक्षाकोठा भवन निर्माण भई पठनपाठन सञ्चालन भइरहेको अवस्था छ भने केही विद्यालयहरुको क्रमागतरूपमा कक्षाकोठा भवन निर्माण कार्य भइरहेको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।
१५. खानेपानी तथा ढल निकास तर्फ जिल्लास्तरीय खानेपानी आयोजनाबाट हरिनगर गाउँपालिका वडा नं ३ अन्तर्गत साविक गौतमपुर वडा नं. ६, ७, ८, ९ खानेपानी आयोजना साविक गौतमपुर वडा नं. २, ३, ४ र ५ खानेपानी आयोजना हरिनगर गाउँपालिका वडा नं. ४ अन्तर्गत हरिनगरा खानेपानी आयोजना र हरिनगर गाउँपालिका वडा नं. २ अन्तर्गत भुटाहा जामिया खानेपानी आयोजना समेत गरी ४ वटा आयोजनाहरु सञ्चालनमा रहेकोमा सो आयोजनाहरु क्रमागतरूपमा निर्माण कार्य भइरहेको हुँदा जिल्लास्तरीय खानेपानी आयोजनाबाटै बजेट विनीयोजन नभएको कारण समयमै निर्माण

Rimino
रिमिनो कुमारी मंगत
कुमारी मंगत

कार्य सम्पन्न हुन नसकेकोले सिघ आयोजना सम्पन्नको लागि जिल्लास्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयलाई ताकेता भइरहेको व्यहोरा अवगत गर्न चाहन्छु ।

१६. विद्युत विकास तर्फ यस गाउँपालिकाको सबै वडाहरूमा विद्युतको पहुँच विस्तार भइसकेको र मुख्य बजार तथा बस्तीहरूमा क्रमशः मास लाइट तथा पोलबत्तिहरूको व्यवस्था गर्दै लगिएको छ ।

१७. आर्थिक विकास अन्तर्गत कृषि विकास तर्फ चालु आ.व.मा आकस्मिक बाली संरक्षण कार्यक्रमबाट २०० जना किसान, २५० जना किसानलाई तरकारी (मिनिकिट) बीउ वितरण, १५० जना किसानलाई ओल बिउ वितरण, ३०० जना किसानलाई गहुँको बिउ वितरण, २६५ जना किसानलाई धानको बिउ वितरण, ५६४ वटा फलफुलको विरुवा वितरण, २२५ जना किसानलाई कृषि चुना वितरण, २०० किसानको घरधुरीको तथ्याङ्क संकलन भएको, ८०० जना किसानको सूचिकरण भएको, ३५० वटा सिंचाइ मिटर सिफारिस भएको, ४०० जना किसानलाई कृषि परामर्श सेवा प्रदान गरीएको, १०० जना किसानको खेतवारीको माटो परीक्षण भएको, वडागत वस्तुस्थितिका आधारमा कृषि समाग्रीबाट प्राप्त मलखाद वितरण गरिएको, कृषकहरूलाई समूहमा आवद्ध गराइ संस्थागत सञ्चालका माध्यमबाट सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था अगाडि बढाइएको छ । नेपाल सरकारको भूउपयोग नीति अनुसार जग्गाको बर्गाकरण गरी भूउपयोग योजना समेत तर्जुमा गरी कार्यान्वयन भई रहेको र ७ वटै वडाको कृषि योग्य भूमिमा क्रमशः सिंचाई सुविधा विस्तार गर्ने नेपाल विद्युत प्राधिकरण र गाउँपालिकाको साझेदारीमा सिंचाईका लागि विधुतीकरण कार्य गर्ने यस गा.पा.बाट आवश्यक रकम विनियोजन भई बहुर्षिय आयोजनाको रूपमा उक्त आयोजना सञ्चालनका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइएकोमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट साझेदारी रकम प्राप्त नभएको कारण उक्त आयोजना कार्यान्वयनमा नआएको व्यहोरा समेत अवगत गराउन चाहन्छु ।

१८. पशु सेवा तर्फ गाई १०२६ वटा, भैसी ३२५ वटा र बाँक्रा ७ वटामा कृत्रिम गर्भाधान (AI) पद्धतिबाट उन्नत पशु नश्लको सुधार कार्य भएको छ २२६९ वटा पशुहरूलाई मेडिकल तथा औषधि उपचार गरिएको छ भने २९४ वटा पशुलाई माइनर सर्जिकल उपचार समेत प्रदान गरिएको छ । यसैरी ८ वटा पशुहरूमा गाइनोक्लोजिकल उपचार, १४७ वटा पशुको गोवर परीक्षण गरिएको, २ वटा पशुको पिसाब (गोत) परीक्षण ८ वटा पशुको दुध परीक्षण कार्य गरिएको छ भने ६९०० वटा गाई भैसीलाई एफ एम डी खोप तथा ५५०० वटा भेंडा बाँक्रालाई पि.पि.आर. खोप लगाइ अन्य नियमित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी पशुपन्छी रोगको अन्वेषण, नमुना सङ्कलन तथा सम्बन्धित उपल्लो निकायमा प्रेषण गर्ने कार्य भएको र पशु सेवा विस्तार कार्य भएको व्यहोरा यस सम्बन्ध राख्न चाहन्छु ।

१९. गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेइपा) मार्फत आर्थिक विकासका लागि नयाँ उद्यमी सिर्जना तर्फ वडा स्तरीय अभिमुखिकरण गोष्ठी, सहभागितामुलक

Rizim
रिजिम कुमारी गंगत
उपाध्यक्ष

ग्रामीण लेरवाजोर्खा, उद्यमशीलता विकास क्रिस्टल गहना उत्पादन सम्बन्धी सिप विकास तालिम संचालनमा रहेको र पुराना उद्यमी स्तरोन्नति कार्यक्रम संचालनमा रहेको समूहलाई प्रविधि हस्तान्तरणका लागि समूहहरूको पहिचान भइ कार्य अगाडि बढेको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

२०. विपन्न दलित तथा सुकम्बासीहरूका लागि सुरक्षित आवास व्यवस्था मिलाउन गाउँपालिका, ह्याविट्याट नेपाल र जनसहभागिता सहितको त्रिपक्षीय लगानीमा वडा नं ४ को मैजी टोल मुसहर बस्तीमा १५ वटा पक्की घर निर्माण कार्य सम्पन्न भई विपन्न वर्गहरूलाई सुरक्षित आवास हस्तान्तरण गरिसकेको अवस्था छ । यस कार्यक्रमलाई पुनः निरन्तरता दिने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२१. फुसको छाना भएको विपन्न नागरिकहरूको घरमा टिनाको छाना सहितको सुरक्षित आवास भवन निर्माणको लागि विगत आर्थिक वर्ष देखि संचालित सुरक्षित नागरिक आवास भवन निर्माण अन्तर्गत सात वटै वडाको २५० घर मध्ये हाल सम्म ११६ जना घर परिवारहरूले घर निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सकेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।
२२. मुलुकको आर्थिक विकासका लागि नेपाल सरकारबाट सतप्रतिशत अनुदानबाट सञ्चालित प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत यस गाउँपालिकामा जम्मा सुचिकृत हुन आएका बेरोजगार व्यक्तिको संख्या ५८० जना रहेका छन् । यसका लागि कूल ९ वटा आयोजना छनौट भइ ८८ जना बेरोजगारहरूले ५५२४ दिन रोजगार प्राप्त गरेको अवस्था छ । कुल औषत दरका हिसाबले १ जनालाई वर्षमा १०० दिन रोजगार दिने लक्ष्य राखी सञ्चालित यस कार्यक्रममा १ जनाले औषत ६३ दिन रोजगारी पाएको अवस्था छ । यस कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि वडा स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ । श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान कार्यक्रम ७ वटै वडामा सम्पन्न भएको र २०८१ बैशाख महिना सम्मको र्खचको विवरण EMIS मा प्रविस्टी गरिएको छ ।
२३. आर्थिक विकासको एक मूल पक्षको रूपमा रहेको सहकारी बिकास कार्यक्रमलाई गत आ.व. देखि व्यवस्थित गर्ने प्रयासको थालनी भएको छ । यस गा. पा. अन्तर्गत स्थापना भएका ३४ वटा सहकारी संस्थाहरू रहेको र यस मध्ये १८ वटा सहकारी संस्थाहरूले नियमित रूपमा वार्षिक साधारण सभा तथा लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न गरी सो को प्रतिवेदन गाउँपालिकामा बुझाउन लगाइ सहकारी व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित बनाउने कार्य थालनी गरिएको छ । सहकारीहरूलाई सहकारी विभागको सहकारी तथा गरिबी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (COPOMIS) मा आवद्ध गराउँदै लिएको छ भने सहकारी संस्थाका ३० जना पदाधिकारीहरूलाई आधारभूत लेखापालन तालिम र ३० जना लाई सहकारी सचेतना तालिम प्रदान गरिएको छ । सहकारी सेवाका नाममा हुने गरेको अनियमिततालाई व्यवस्थित गर्ने र निष्कृय सहकारीहरूलाई सक्रिय बनाउने कार्य समेतको थालनी गरिएको व्यहोरा यस सभा समक्ष राख्न चाहन्छु ।

Rimjhim
रिम्जिम चुम्सी भगत
उपाध्यक्ष

२४. विशेष अनुदान अन्तर्गत संचालित वहक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रमबाट अन्तर्गत गाउँपालिका स्तरीय खाद्य सुरक्षा समिति गठन भइ ७ वटै वडामा वडा स्तरीय खाद्य सुरक्षा समिति गठन भएको, महिनावारी गर्भवती तथा सुत्केरी स्वास्थ्य जाँचको महत्व खतराका अवस्था तथा प्रसुति केन्द्रमा प्रसवको लागि सचेतना कार्यक्रमबाट ४५० जना, सुनौलो हजार दिनका आमालाई बिगौती दुध साथै आमाको दुधको महत्व र थप आहार सम्बन्धी अभियुक्तिरण कार्यक्रमबाट ४५० जना, विद्यालयका बालबालिकाहरूलाई व्यक्तिगत सरसफाइ कोभिड १९ विरुद्ध बच्ने उपाय तथा सरुवा रोग सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रमबाट ४५० जना, सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई कृषि उपज वृद्धि तथा आय आर्जनका लागि उन्नतजातका तरकारी तथा तथा फलफुलका बिउविजन हस्तान्तरणबाट १०५० परिवार लाभान्वित भएको, ४० वटा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई औषधी सहितको प्राथमिक उपचार बाक्स वितरण गरीएको, ८ वटा विद्यालयहरूमा शुद्ध खानेपानीको लागि फिल्टर जडान गरीएको, ६५६ जना अपाङ्ग जेहेन्दार विपन्न तथा दलित विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक सामाग्री वितरण लगायत अन्य कार्यक्रमहरु संचालनमा रहेको छ ।
२५. अपाङ्गता रोकथाम तथा पूनर्स्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत १० वर्ष मुनिका बालबालिकाको आँखा तथा कान जाँच शिविर संचालन गरी सो शिविरबाट ७०० जना बालबालिकाको आँखा तथा कान जाँच भएको र अन्तराण्ट्रिय अपाङ्गता दिवश मनाइएको तथा अन्य कार्यक्रमहरु संचालनमा रहेको तथा गाउँपालिकामा स्थापित अपाङ्गता सहायता कक्षबाट ५६ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु र उनका परिवारलाई परामर्श सेवा प्रदान गरिएको छ ।
२६. नेपाल सरकारको एक गाउँपालिका एक आधारभूत अस्पताल नीति अनुरूप यस हरिनगर गाउँपालिकाको प्रस्तावित १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल भवन निर्माण भइरहेकोले हरिनगर ४ मा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा हाल ५ शैयाको स्वास्थ्य उपचार सेवा सूचारु गरी २४ सै घण्टा ईमरजेन्सी सेवा संचालन गरिएको छ । यसै चालु आर्थिक वर्षमा कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार सो प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई १५ शैयाको हरिनगर आधारभूत अस्पतालमा रूपान्तरण गरिएकोले सो अस्पताल सञ्चालनका लागि आवश्यक ऐन तथा कार्यविधि जारी गरिएको छ । । प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र हरिनगरा वर्धिड सेन्टरबाट २०६ जना र घुस्की स्वास्थ्य चौकी वर्धिड सेन्टरबाट २०९ जना सुरक्षित नवजात शिशुको जन्म भएको र मातृशिशु कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न थप कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको छ ।
२७. आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत आयुर्वेद औषधालय गौतमपुरबाट जेष्ठ नागरिकलाई रसायन, आयुर्वेद औषधी वितरण, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ । स्तनपायी आमालाई दुग्धबर्धक औषधि वितरण, स्थानीय जनतालाई जडीबुटी परिचात्मक कार्यक्रम, आयुर्वेदको महत्वलाई उजागर गर्नका लागि राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धनवन्तरी जयन्ती कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ भने जनता माध्यमिक विद्यालय गौतमपुरमा आयुर्वेद शिक्षा संचालन भएको तथा औषधालयबाट नियमित उपचार सेवा प्रदान गरिएको व्याप्रेष सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

Rimjhim
रिम्जिम कुमारी मगरी
उपाध्यक्ष

२८. सामाजिक विकासको अभिन्न पक्ष शिक्षा विकास तर्फ गाउँपालिका अन्तर्गत सरकारी सामुदायिक तथा निजी गरी ४८ वटा विद्यालयहरु र ७६ वटा बालविकास केन्द्रहरु संचालनमा रहेको, शैक्षिक सत्र २०८१ मा ३ वटा नयाँ विद्यालय खोल्ने अनुमति प्रदान गरीएको, ९ वटा विद्यालयले कक्षा थपको अनुमति प्राप्त गरेको, शैक्षिक सत्र २०८० मा कक्षा १२ सम्ममा १७ हजार ३ सय ८७ जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेको, कोम्बिड १९ बाट पुगेको क्षति न्युनिकरण कार्यक्रम २० वटा सामुदायिक विद्यालयका २५६७ विद्यार्थीमा लागु गरीएको, अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान सामुदायिक र धार्मिक गरी ४४ विद्यालयका ६०३८ विद्यार्थीमा प्रारम्भिक परीक्षण गरीएको, ५८ वटै विद्यालयका ११६ जना शिक्षकहरुलाई इ-मिस सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम संचालन गरिएको, ३३ वटा विद्यालयमा विद्यार्थीको लागि दिवा खाजा संचालनमा रहेको, ७७६ विद्यार्थी आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा कक्षा ८ मा सामेल रहेकोमा ९९ प्रतिशत उत्तीर्ण भएको, कक्षा ५, ८ र १० को पाठ्यक्रम प्रवोधिकरण तालिम संचालन भएको, गाउँपालिकाको शैक्षिक क्यालेण्डर २०८१ प्रकाशन भएको, शिक्षकको पेशागत विकासका लागि नवप्रवेशी शिक्षकलाई पेशागत सहयोग कार्यक्रम संचालनमा रहेको, इस्लामी पब्लिक स्कुलमा विज्ञान प्रयोगशाला जडान गर्ने क्रममा रहेको आधारभूत तह कक्षा-८ को पालिकास्तरीय परीक्षा सञ्चालन कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्दै लिएको छ। राष्ट्रपति खेलकुद कार्यक्रम तथा विद्यालय स्तरीय अध्यक्षकप खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरी खेलकुदको प्रवर्द्धन गर्ने कार्य भएको छ। कम्प्युटर शिक्षक मार्फत विद्यार्थीहरुलाई कम्प्युटर शिक्षा प्रदान गरिएको छ। मदरसा मकतबहरुमा उर्दु शिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी उर्दु भाषाको समेत सम्वर्द्धन गरिएको छ।
२९. सामाजिक विकास अन्तर्गत जनताका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सरल सहज ढंगले प्रवाह गर्नका लागि ७ वटै स्वास्थ्य संस्थामा कर्मचारी तथा आवश्यक औषधि र औषधिजन्य सामग्रीहरु व्यवस्थापन गरी नियमित सेवा प्रवाह भैरहेको छ। सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण सेवा तर्फ ७ वटै वडाको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैंकिङ प्रणाली मार्फत वितरण गरी वास्तविक लाभग्राहीको हातमा रकम पुग्न सक्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। चालु आ व को तेश्रो त्रैमासिक सम्ममा १६५१ जना ज्येष्ठ नागरिक अन्य १३६ जना दलित ज्येष्ठ नागरिक ४७३ जना विधवा २८६ जना ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला ४९३ जना दलित बालबालिका ७३ जना पुर्ण अपाङ्गता ३०१ जना अति अशक्त अपाङ्गता समेत जम्मा ३३३३ जना लाभग्राहीको खातामा ८ करोड ९५ लाख ८७ हजार ६ सय ७९ रुपैया दाखिला गरी वितरण भएको, गाउँपालिका अन्तर्गतका ७ वटै वडाका अशक्त, विरामी, अपाङ्ग जो बैंक सम्म भत्ता रकम लिन जान नसक्ने नागरिकहरुलाई उहाँहरुको घरमै भत्ता रकम उपलब्ध गराउने कार्य निरन्तर हुँदै आएको छ। नियमितरूपमा सबै वडाका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको विवरण अध्यावधिक गरी मृत्यु भएका लाभग्राहीको लगत कट्टा गर्ने कार्य नियमितरूपमा भइरहेको छ।
३०. महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण सेवा तर्फ महिला हिसा विरुद्धको १६ दिने अभियान सञ्चालन गरिएको छ। महिलाहरुको हक अधिकार सुनिश्चितताका लागि

Riming
रुमिन्ज कुम्हरी गण्डि
रापाध्यक्ष

अन्तराष्ट्रिय नारी दिवस मनाइएको छ। महिनावारी सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम बालविवाह मुक्त गाउँपालिका निर्माणका लागि कार्यक्रम तथा दहेज मुक्त गाउँपालिका निर्माणको लागि विभिन्न कार्यक्रम रेडियो नेपालबाट प्रसारण भएको बालविवाह विरुद्धकोप्रदेश रणनीति कार्यान्वयन तथा किशोरी समुह गठन तथा अभिमुखिकरणका साथै सूचना केन्द्र स्थापना बालविवाह सम्बन्धी तथ्याङ्कीय अवस्था मापनका लागि घरधुरी सर्वेक्षण सूचना संकलन कार्य कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ३१ जना ज्येष्ठ नागरिक १५ सर्वेक्षण सूचना संकलन कार्य कार्यान्वयनको चरणमा रहेको २८ जना अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति जना पुर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति २८ जना अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई परिचयपत्र प्रदान ७ जना मध्यम र ६ जना सामान्य अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई परिचयपत्र प्रदान गरिएको छ।

३१. वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ जिल्ला स्तरीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना, विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना समेतका आधारमा खोज उद्धारका लागि प्रयोग गरिने सामाग्रीहरूको व्यवस्था, विपद प्रभावित नागरिकहरूलाई राहत सामाग्री वितरण गरिएको छ भने विपद सम्बन्धी पूर्व जानकारीका लागि समय समयमा सूचना प्रवाह गर्ने गराउने कार्य भइरहेको छ। यस हरिनगर गाउँपालिका, देवानगज्ज गाउँपालिका र बर्जु गाउँपालिका समेत ३ वटा गाउँपालिकाको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने गरी प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरण भएको वारुण्यन्त्रलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालनका लागि आवश्यक जनशक्ति तथा बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ।
३२. संस्थागत व्यवस्था तथा सुशासन तर्फ गाउँपालिकालाई व्यवस्थित एवम् सुशासित बनाउन भए गरेका कार्यलाई सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत यस कार्यालयको वेभसाइटमा सूचना प्रकाशन गरी आम नागरिकहरूलाई जानकारी दिने कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरिएको छ। सुशासनलाई थप व्यवस्थित गर्ने गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा सि.सि.क्यामरा जडान गरिएको र वडा कार्यालयहरूमा समेत विस्तार गर्दै लगिएको छ। साथै नागरिकको सुरक्षाको लागि भुटाहा प्रहरी चौकीको निगरानीमा रहने गरी भुटाहा बजारको २ स्थानमा नम्बर प्लेट तथा सवारी साधन मोडेल सहितको डिटेक्शन प्रविधि सहितको गर्ने सि.सि.क्यामरा जडान गरिएको छ।
३३. गाउँ कार्यपालिकाको लेरवापालन व्यवस्थालाई नेपाल सरकारबाट तयार गरिएको सुन्न प्रणालीमा आवद्ध गरी आर्थिक कारोबारलाई विधिसनिय र भरपदो बनाइएको छ। सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई चुस्त बनाउन वार्षिक खरिद योजना तयार गरी विधिसम्मत कार्य सञ्चालन गर्ने कार्यको थालनी भएको छ भने जिन्सी सामान व्यवस्थापनलाई महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट जारी गरिएको सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) मा इन्ट्री गर्ने कार्यलाई नियमित रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउने गरी कार्य भइरहेको व्यहोरा निवेदन गर्न चाहन्छु।

Rimini
रिमिनी उपमहानगर
उपाध्यक्ष

३४. आम नागरिकको सूचनाको हकलाई व्यवस्थित गर्न सूचना अधिकारीको व्यवस्था तथा नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरी सो को उचित व्यवस्थापन गर्ने कार्य भइरहेको छ । आगामी आ.व.मा सबै वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा समेत सबैते देख्ने स्थानमा नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गर्ने कार्यलाई अगाडि सारिएको छ । नागरिकहरुको गुनासो सुनुवाई कार्यलाई तत् तत् शारवाबाट सम्बोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ भने सामाजिक परीक्षण, सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण सहितको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन, डिजिटल सूचनापाटीको व्यवस्थापन आदी कार्यहरु सञ्चालन गरी सुशासन सहितको दिगो विकास प्रणालीलाई थप मजबुत बनाइएको छ ।
३५. न्यायिक समिति तथा न्याय सम्पादन तर्फ हरेक शुक्रबार न्यायीक समितिमा परेका उजुरी तथा मुद्राको छलफल गरी सानातिना घरेलु ऐश्वर्य तथा विवादहरुलाई स्थानीयस्तरमै मेलमिलापका माध्यमबाट विवादको अन्त्य गर्ने गरिएको छ । न्यायिक समितिलाई व्यवस्थित गर्न मेलमिलाप कर्ताहरुलाई आधारभुत मेलमिलाप तालिम सञ्चालन गरिएको छ । मासिक रूपमा २ वटा बैठक सञ्चालन गर्ने गरिएको छ । न्यायिक समितिबाट गत आवमा फछौंट हुन बाँकी ३५ वटा र चालु आ.व को हाल सम्ममा १५२ वटा उजुरी दर्ता भइ जम्मा १८७ वटा उजुरी मध्ये १६६ वटा उजुरीहरु फछौंट भइ २१ वटा उजूरी किनारा लगाउन बाँकी रहेको छ ।
३६. वडागत विकास तर्फ वडाको जनसंख्या भूगोल र आयको स्थितिलाई आधार मानी वडागत विकास बजेट विनियोजन गरिएको छ । सोही बजेटका आधारमा गाउँपालिकास्तरीय बजेटबाट सम्बोधन हुन नसकेका स साना कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु समेत सञ्चालन भइ आएको व्यहोरा सभा समक्ष राख्न चाहन्छु ।
३७. बजेटको चुनौतिहरु
- स्थानीय सरकारका लागि आवश्यक सबै कानूनहरु समयमै तयार हुन नसक्नु, बजेट तथा अन्य स्रोत साधन न्यून हुनु, संघीय सरकार र प्रदेश सकारबाट प्राप्त हुने अनुदान बजेट कटौती हुँदै जानु, चर्को मूल्य वृद्धि सँगसँगै नेपाली मुद्राको अवमूल्याङ्कन भइरहनु, पूँजिगत र्खचभन्दा साधारण र्खचको बढ्दो क्रममा रहनु, नीति कार्यान्वयन गर्ने दक्ष जनशक्ति अभाव हुनु, दिगो विकासको अवधारणा वमोजिम विकास कार्यक्रम सञ्चालन नहुनु, विकास भए पनि त्यसको मर्म अनुरूप सामाजिक अपनत्व कायम नहुनु, मानव विकासका सूचकाङ्कहरु (शिक्षा स्वास्थ्य रोजगारी) मा उल्लेख्य सुधार हुन नसक्नु, युवाहरुलाई विदेश पयालन हुनबाट रोक्न नसक्नु, सशक्त अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धतिको विकास हुन नसक्नु जस्ता प्रमुख समस्या तथा चुनौतिहरु हाम्रा सामुन्ने विद्यमान रहेको व्यहोरा सदन समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।
३८. बजेटको अवसरहरु

Roshan
रियलिज्म कुमारी भंगव
उपाध्यक्ष

माथिको बुँदामा लेखिएका प्रमुख चुनौतिहरु रहे तापनि यस गाउँपालिकाले लिएको विकासको पहलकद्दीहरुले गाउँपालिकाको आर्थिक विकासमा सकारात्मक संकेत देखिन थालेका छन्। सडक सञ्जालमा भएको व्यापक सुधार, सूचना प्रविधिले ल्याएको अकल्पनिय परिवर्तन, सुशासनका पक्षमा चालिएका कदमहरु समेतले आम गाउँपालिका बासीहरुमा थप उर्जा प्रवाह भएको छ। यसै हिसाबले गाउँपालिकाको शिक्षा स्वास्थ्य कृषि पशु सेवा लगायत समग्र विकासमा निरन्तरता प्रदान गर्दै जान र नीतिगत प्रक्रियागत सुधार गरी विकासको नियमित रफ्तार बढाउन यो सरकार दृढ संकल्पित रहेको व्यहोरा सभा समक्ष राख्न चाहन्छु। हामीसँग उर्वर कृषियोग्य भूमीहरु छन्। सिंचाइका लागि नहर तथा भूमिगत सिंचाइ व्यवस्था मिलाउन सकिने पर्याप्त अवसर छ

। हाम्रा कृषकहरु मेहनेतका लागि तत्पर अवस्थामा रहनु भएका छन्। सडक सञ्जाल संचारको पहुँच सुरक्षा व्यवस्था आदि सबै पक्षबाट औद्योगिक लगानी गर्न सकिने सुरक्षित वातावरणका यथेष्ट आधारहरु छन्। यी सुनौलो अवसरहरु हुँदाहुँदै पनि हामी यी अवसरहरुलाई समयमै सदुपयोग गर्न सकिरहेको अवस्था छैन।

३९. यी चुनौति र अवसरहरुलाई विषेश ध्यान दिँदै सरकार निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको लगानी बिस्तार गर्न सके उत्पादन उत्पादकत्व र रोजगारी बढाइ पालिकालाई समृद्ध बनाउन अरुको भर पर्न नपर्ने अवस्था सिर्जना गर्न सकिने अवस्था सभा समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छु। यसले हाम्रो समाजमा रहेको धनी र गरीब बीचको फासला समेत समयमै अन्त्य गर्न सक्ने अवस्था छ।

४०. बजेटका उद्देश्यहरु

क) पालिकाको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने

ख) सामाजिक विकासका पक्षहरुलाई सुदृढ गर्ने

ग) गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने आम नागरिकहरुको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने

घ) दिगो भौतिक पूर्वाधार विकाससँगसँगै मानव विकासमा जोड दिने

ड) लैङ्गिकमैत्री शासन व्यवस्थाको आधार तयार गर्ने

च) स्थानीय सुशासन कायम गर्दै लोकतन्त्र एवम् संघीय शासन व्यवस्थालाई प्रवर्द्धन गर्ने।

४१. बजेटका प्राथमिकता क्षेत्रहरु

क) पूर्वाधार विकास

ख) आर्थिक विकास

ग) सामाजिक विकास

Rishabh
रिषभिम कुमारी भगवत्
उपाध्यक्ष

घ) सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास

ड) बन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

४२. क्षेत्रगत विकास नीति तथा बजेट बैंडफॉड

सम्मानित अध्यक्षज्यू .

आ.व. २०८१/०८२ को क्षेत्रगत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

४३. पूर्वाधार विकास:

- सडक आयोजना निर्माण गर्दा रकम छर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ । बहुवर्षिय आयोजना तथा चालु आ.व.का अधुरा योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्दै लिएको छ ।
- गाँउपालिका भित्रका सबै सडकहरू बाहेमास यातायात सञ्चालन गर्न सकिने गरी क्रमशः स्तरोन्नति गरिदै लिएको छ ।
- गाँउपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण सडकहरूको अभिलेख व्यवस्थित गरी सडक गुरु योजनाका आधारमा योजनावद्ध रूपमा सडक निर्माण कार्य अधि बढाईने छ ।
- रणनितिक महत्वका सडक दाँया बाँया वृक्षारोपण गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
- सडकको संरक्षणको लागि स्थानियहरूमा जनचेतना फैलाउने, सडक अवरुद्ध गरी सडकमा बालीनाली सुकाउने दाउनी गर्ने र सडक अतिक्रमण गरी टाटी खम्बा लगाउने व्यक्तिहरूलाई कानूनी कारवाहीको दायरामा ल्याउन टोल सुधार समिति गठन गरी सडक सुरक्षा तथा संरक्षण व्यवस्थापन कार्य टोलवस्तीलाई नै जिम्मेवार बनाउने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाँउपालिकाको निर्माणाधिन प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्य तिब्र गतिमा लिएको छ र आगामी आ.व. २०८१।०८२ भित्र सो भवनमा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सञ्चालन गर्ने गरी उचित प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- गाँउपालिका भित्र बने भवनहरूलाई नियमन गर्न बस्ती विकास तथा भवन निर्माण मापदण्ड वमोजिम अनिवार्य नक्शा पास गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई व्यवस्थित रूपमा लागू गरिनेछ । सो वमोजिम घर नक्शा निर्माण इजाजत नलिइ आफूखुशीले घर टहरा गोदाम आदि निर्माण गर्ने व्यक्तिहरूलाई कानूनको दायरामा ल्याइने छ ।
- गाउँपालिका भित्र बने भवनहरूमा भुकम्प प्रतिरोधी र अपाङ्ग तथा बालमैत्री बनाउन राष्ट्रिय भवन संहितालाई अनुशरण गर्दै लिएको छ ।
- सार्वजनिक सम्पत्ति र नागरिकहरूको धनजनको सुरक्षा तथा सडक व्यवस्थापन समेतका लागि सबै वडाहरूको मुख्य बजार र वस्तीहरूमा सडक बत्तीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४४. आर्थिक विकास:

- कृषि तथा पशु स्वास्थ्य सेवालाई आर्थिक विकासको मुख्य आधारको रूपमा विकास गर्दै लैजान ज्ञान सीप र प्रविधिमा आधारित बनाउँदै लिएको छ ।

Rimjhim
रिमझिम कुम्हारी भगवत
उपाध्यक्ष

- भूउपयोग योजनाका आधारमा माटो सुँहाउदो उत्पादन हुने वालीहरुलाई प्रोत्साहित गर्ने गरिने छ ।
- बालीनालीमा बढ्दो किटनाशक औषधीको प्रयोगलाई नियन्त्रण सम्बन्धमा किटनाशक औषधि विक्रेता तालिमको लागि व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- तुलानात्मक लाभ हुन सक्ने मकै, धान, गहुँ लगायतका कृषि उपजको उत्पादनमा जोड दिईं कृषि बजारको प्रवद्धन गर्दै लगिनेछ ।
- भूउपयोग योजनाको खाका वमोजिम खेती योग्य जग्गा बाँशो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- कृषि योग्य भुमिमा सिंचाई सुविधा विस्तार गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरण र गाउँपालिकाको साझेदारीमा सिंचाईका लागि विधुतीकरण कार्य गर्न रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- गरिव तथा न्युन आय भएका किसानहरुलाई अनुदानमा धान, गँहु तथा तरकारीको वित उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- पशुपंक्षीको उत्पादकत्व बढाउन पशुनश्ल सुधार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- फलफुल दशक अन्तर्गत आँप, लिची कटहर लगायत अन्य तुलानात्मक लाभ दिनसक्ने फलफुलका विरुवा रोप्ने अभियान संचालन गरिनेछ ।
- पशु स्वास्थ्य सेवा र कृषिलाई प्रभावकारी बनाउन एक गाउँ एक प्राविधिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका किसानहरुलाई कृषि औजारहरु सरल सहज रूपमा उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरुलाई व्यवस्थित गर्दै पालिकाभित्र रहेका साना पूँजी सङ्कलन गरी सहकारी संस्थाहरुलाई विकासमा आवद्ध गरिनेछ ।
- सहकारिताको विकासका लागि विशेष प्याकेज तयार गरी क्षमता विकास सम्बन्धी सहकारी तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MEDEP) लाई निरन्तरता दिईंदै आर्थिक विकासका लागि नयाँ उद्यमी सिर्जना गर्न युवा बेरोजगारलाई सीप विकास तालिम प्रदान गरी व्यवसाय संचालनका लागि बिउँ पूँजीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई थप टेवा दिइ रोजगार प्रदान गर्न पूँजिगत बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र उद्योगको विकासका लागि उद्योगलाई आवश्यक पर्ने पूर्वाधार विकास गर्न गाउँपालिकाले जोड दिनेछ ।
- स्थानीय सीप र कौशल प्रयोग हुने वस्तु र सेवाको उत्पादन र व्यापारलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।

Ruminiya
रिमिनिया कुमारी भगत
उपाध्यक्ष

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बिना दर्ता सञ्चालित उद्योग व्यवसायलाई दर्ता गराई करको दायरामा ल्याउने र व्यवसायिक सुरक्षाको प्रत्याभुति गराइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ऐतिहासिक र पुरातात्त्विक महत्वका सम्पदाहरुको खोजी गरी त्यस्ता क्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रका रूपमा विकास गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका भित्रका घुस्की भुटाहा र हरिनगराको मुख्य बजारहरुमा कृषि सुपरमार्केट स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४५. सामाजिक विकास

- सार्वजनिक विद्यालयबाट प्रदान गरिने शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार ल्याइने छ ।
- शिक्षालाई रोजगारी र उद्यमशिलतासँग जोड्न प्राविधिक र व्यवसायिक शैक्षिक संस्थाहरुलाई आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विधालय तहको शिक्षामा कम्प्युटर शिक्षालाई प्रोत्साहित गरी स्थानीय भाषा प्रवर्द्धन गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विधालयहरुमा सूचना तथा संचार प्रविधिको प्रयोग र सिकाईलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- जीर्ण अवस्थामा रहेका विद्यालय भवनहरुको मर्मत, फर्निचर तथा आवश्यक शैक्षिक सामाग्रीहरुको व्यवस्थापनको लागि बजेट व्यबस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको विद्यालय तथा मदर्शाहरुको लागि आवश्यक भवन, कक्षा कोठा फर्निचर तथा शैचालयको व्यवस्थाका लागि समुचित व्यवस्था गरिनेछ ।
- बार्षिक शैक्षिक कार्य योजना निर्माण तथा शैक्षिक प्रोफाइल निर्माण गरिनेछ ।
- शैक्षिक गतिविधिको अनुगमन तथा मुल्याङ्कनमा जोड दिइनेछ ।
- शिक्षकहरुलाई मागमा आधारित तालिम, विद्यालयको लेखापालहरुलाई लेखा सम्बन्धी तालिम तथा व्यवहारिक लेखन तालिम सञ्चालनको प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- उच्च शिक्षामा महिलाहरुको सहज पहुँचका लागि हरिनगर वहमुरी क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने हरिनगर गा.पा. मा स्थायी बसोबास गर्ने सबै छात्राहरुलाई निःशुल्क अध्ययनका लागि छात्रवृत्ती उपलब्ध गराइनेछ ।
- हरिनगर गाउँपालिका भित्रका गरिव जेहन्दार र दलित विद्यार्थीहरुलाई पोशाक तथा छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थानीय पाठ्यक्रम वमोजिम तयार भएको विषयको पाठ्यपुस्तक सबै विद्यालयमा पुरयाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- यूवाको दक्षता, उद्यमशिलता, अन्वेषणात्मक क्षमताको विकास गरी विकासमा यूवा सहभागिता बढाइने छ ।
- बेरोजगार युवाहरुलाई लक्षित गरी नेपालमै रोजगारी दिलाउन माग र आवश्यकतामा आधारित विभिन्न सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरिने छ । साथै उद्यमशिलताको विकासको लागि थप कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

Rimjhim
रिम्जिम कुमारी महत
उपाध्यक्ष

- खेलकुद विकासका लागि भौतिक पूर्वाधार निर्माण र स्थानिय स्तरमा अध्यक्ष कप फुटबल, क्रिकेट, भलिबल, कुस्ती जस्ता खेलकुद प्रतियोगिताहरु संचालन गरी युवा विकास गर्ने नीति रहेको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट प्रदान गरिने खोप सेवा, सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण लगायत जनस्वास्थ्य सेवाहरु र उपचारात्मक सेवाको लागि आवश्यक औषधि, उपकरण तथा स्वास्थ्य सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- गर्भावस्थादेखि जन्म पधात उपलब्ध गराईने खोप, भिटामिन ए, पौलियो खोप जस्ता आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिने छ ।
- नसर्ने रोग व्यवस्थापनका लागि एकीकृत स्वास्थ्य सेवा प्रणाली सहितको गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिक्रात्मक, उपचारात्मक तथा पुनर्स्थापन सेवाको छुटै प्याकेज कार्यक्रम तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- एन्टीबायोटिक तथा स्टेरोइड औषधीको दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न एक समिति गठन गरी प्रभावकारी रूपमा यस्ता औषधीहरुको नियमन नियन्त्रण तथा निगरानीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्थानीय श्रोत साधनको प्रयोग गरी स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न अनुसन्धानात्मक क्रियाकलापरु संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय जडिबुटिको पहिचान प्रयोग र महत्व बारे जनचेतना जगाउन थप कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य उपचार सेवा पहुँचका लागि विशेषज्ञ सेवा सहितको घरदैलो स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- महामारी, मौसमी विपदजन्य बाढी, डुवान तथा शितलहर, आगलागी तथा अन्य विपद व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहमा स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी तथा अन्य जनशक्तिका लागि विपद व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, हरिनगरालाई १५ शैयाको आधारभूत अस्पतालमा स्तरोन्तरी गरिसकिएकोले आवश्यक पूर्वाधार तथा जनशक्ति सहितको व्यवस्था मिलाइ हाल चालु रहेको इमरजेन्सी सेवा र वर्थिङ सेन्टरलाई थप व्यवस्थित गर्दै लिनेछ ।
- एक वडा एक स्वास्थ्य चौकीको अवधारणा अनुरुप वडा नं. ७ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन स्थापनाका लागि जग्गा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराईने औषधिहरुको अभाव नहुने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि आवश्यक स्वास्थ्य सामाग्री, फर्निचर, रंगरोगन, घेराबेरा, मर्मत संभार तथा अन्य उपकरणहरु क्रमशः व्यवस्था गर्दै लिनेछ ।

Rimjhim
रिम्जिम कुमारी गणेश
उपाध्यक्ष

- बृहत पोषण कार्यक्रमको लागि बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमसँग समन्वय गरी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्दै लगिनेछ ।
- आयुर्वेद सेवा विस्तारका लागि गौतमपुर आयुर्वेद औषधालयलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँउपालिका क्षेत्र भित्रका सबै जनसंख्यालाई आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउन चालू आयोजनाहरूलाई यसै आ.व.मा कार्यान्वयनमा ल्याई हरेक घरघरमा धारा जडान कार्यको थालनी गरिने छ ।
- गाउँउपालिका क्षेत्र भित्रका शहरोन्मुख बजारहरूमा ढल निकास तथा फोहरमैला व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाइको लागि अन्य संघ, प्रदेश सरकार र बाह्य संघ संस्थाको सहकार्य तथा लागत साशेदारीमा आयोजनाहरू अगाडी बढाईनेछ ।
- स्थानिय समुदायको भाषा, साहित्य, कला, संस्कृतिको संरक्षण र सम्बद्धन गरिने छ ।
- गा.पा. भित्र रहेका कब्रिस्तान, ईदगाह, स्मसान घाट, मठमन्दिर, मस्जिद मक्टब, गुठी, पोखरी लगायत अन्य धार्मिकस्थल तथा धार्मिक सम्पदाहरूको विकास तथा सम्बद्धनको लागी बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्थानिय परम्परागत भाषा संस्कृती र रितिरिवाजको संरक्षण गर्न विशेष कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- महिला, बालबालिका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग तथा सामाजिक सुरक्षा तर्फ उत्पिडन तथा हिंसामा परेका महिला, बालबालिका तथा अपाङ्गहरूलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- गा.पा. क्षेत्रभित्रका महिलाहरूको लागि आयमुलक सीप तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- बालश्रम भ्रुण हत्या बालबालिका तथा महिला उपर हुने घरेलु हिंसा बाल विवाह अनमेल विवाहलाई समाजबाट निरुत्साहित पार्नका लागि विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- दलित अन्तरजातीय विवाहलाई सहज सामाजिकीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- यस गाउँउपालिकालाई बालमैत्री शासन घोषणा गर्नका लागि आवश्यक प्रक्रियाहरू थालनी गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरिक, महिला, दलित, बालबालिका, अपाङ्ग, अल्पसंख्यक समुदायको संरक्षण र सुरक्षाको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- असहाय वेवास्तामा परेका ज्येष्ठ नागरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति र एकल महिलाका लागि विश्राम गृह निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिने र सो व्यवस्था नभएसम्मका लागि सुनसरी जिल्ला भित्र रहेको कुनै संघसंस्था मार्फत त्यस किसिमका नागरिकहरूको सम्बोधन गरिनेछ ।
- सुकूम्बासी समस्या समाधान गर्नका लागि राष्ट्रिय भूमि आयोगसँग समन्वय गरी गा.पा. भित्रका भूमिहिन दलित, भूमीहीन सुकूम्बासीहरूलाई जग्गाधनी पुर्जा उपलब्ध गराउन राष्ट्रिय भूमि आयोगको कार्यक्रमलाई यथाशिष्ट कार्यान्वयनका लागि पहल गरिनेछ ।

दार्शनिक गाउँउपालिका
गाउँउपालिकाको कार्यालय
हारिजनगर सुनसरी
काशी पट्टि जिल्ला

Rimjhim
रिमझिम कुमारी भूमि
उपाध्यक्ष

४६. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानिय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
- विपदहरूको रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि पुर्व तयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभका कार्यक्रम संचालन गर्ने स्थानिय विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ठूला पूर्वाधार आयोजनाहरु संचालन गर्दा विपद् जोखिम संवेदनशिलतालाई केन्द्रविन्दुमा राखी कार्यान्वयन गर्ने सघाउ पुग्ने गरी डिजाइन तथा इस्टिमेट गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- बाढी, आगलागी, चट्याङ्ग, हावाहुरी जस्ता प्रकोपबाट पिछित नागरिकहरूलाई स्थानीय कानून वमोजिम राहत उपलब्ध गराईनेछ । ठूला प्रकृतिको विपद् आई परेमा केन्द्रीय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र अन्य निकायहरूसंग समन्वय गरी काम गरिनेछ ।
- हरिनगर गाउँपालिका, देवानगञ्ज गाउँपालिका र बर्जु गाउँपालिकाको त्रिपक्षीय समन्वयमा सञ्चालनमा ल्याइएको बारुण्यन्त्र सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विभिन्न खालका महामारी संक्रमण नियन्त्रणको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका खाली तथा पर्ति जग्गाहरुमा र गापा अन्तर्गत निर्माण भैसकेको सडकहरूको दाँया बाँया बृक्षारोपण कार्य गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षण र जलवायू परिवर्तनका असरहरु सम्बन्धमा जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- नसडने प्लाष्टिकजन्य प्रदुषण, वायु प्रदुषण, ध्वनि प्रदुषण, जल प्रदुषण नियन्त्रण तथा नियमनका लागि कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- जलवायू परिवर्तनसंग अनुकूलित हुने गरी विकास कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- शहरीकरणको विस्तारसंगै बढने फोहरमैलाको चुनौतीलाई सामना गर्ने फोहरमैला व्यवस्थापन केन्द्र निर्माणका लागि जग्गाको खोजी गरिनेछ ।
- स्थानीय नदीहरूको कटान नियन्त्रण गर्ने तटबन्ध निर्माणका लागि प्रदेश र संघीय सरकारसंग समन्वय गरिनेछ ।
- गा.पा. क्षेत्रभित्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागी ल्याण्डफिल्ड साईड बनाईनेछ जसको लागि जग्गा, आवश्यक साधनस्रोत तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४७. सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास :

- व्यवस्थापन तथा सर्वेक्षण (O&M) गरी गाउँपालिकाको संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी निर्धारण भइसकेकोले आवश्यक पदहरु प्रदेश तथा संघीय कानून वमोजिम प्रदेश कितावखाना र राष्ट्रिय किताबखानामा दर्ता गरी पदपूर्ति प्रक्रियासमेत अगाडि बढाउने कार्य आगामि आ.व.मा समाप्त भारिनेछ ।

Rajmuktiri
प्रियंगिम कुमारी महोत्तम
उपाध्यक्ष

- कर्मचारीको क्षमता विकासको लागि पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । लौक सेवा मार्फत नयाँ पदपूर्ति भएका कर्मचारीलाई सेवा प्रवेश तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कार्यसम्पादनको सिलसिलामा कडा रोग तथा महामारीजन्य रोगबाट ग्रसित कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधीलाई औषधोपचारको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन उत्कृष्ट कार्य गर्ने राष्ट्रसेवक कर्मचारी, स्वास्थ्यकर्मी, शिक्षक र जनप्रतिनिधिलाई छनौट गरी वर्षमा एकपटक पुरस्कृत गरिनेछ ।
- सुचना प्रविधिको उपयोग गरी स्थानिय तथ्याक तथा अभिलेखलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- लक्षित समुदाय विकास कार्यक्रममा विनियोजित साधन श्रोतबाट स्थानिय श्रम बजारको माग अनुसारको लामो अवधिको व्यवसायिक तथा सिपमुलक तालिम संचालन गरिनेछ ।
- लेखापालनमा सुत्र प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- जिन्सी व्यवस्थापनका लागि मलेनिकाको PAMS पद्धतिलाई सशक्त रूपमा अनुशरण गर्दै लगिनेछ ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ बनाईने छ ।
- कर्मचारी र पदाधिकारीहरुको आचार संहिता बनाई लागू गरिनेछ ।
- गाउँउपालिकाको हालसम्मको कार्यप्रगति तथा नीति समावेश भएको ब्रोसर निर्माण गरी नागरिकको सुसुचित हुने हकलाइ प्रत्याभुत गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँउपालिकाको यथार्थ वस्तुस्थिति श्लक्ने गरी पार्श्वचित्र निर्माण गरी तथ्याकमा आधारित रहेर कार्यक्रमहरुको निर्माण गरिनेछ ।
- हरिनगर गाउँउपालिका अन्तर्गतका मुख्य बजारहरु जस्तै हरिनगरा, घुस्की र भुटाहा बजारमा नागरिकको शान्ति सुरक्षा र अमनचयनलाई मद्यनजर गर्दै क्रमिक रूपमा सि.सि.क्यामरा जडान गरिनेछ ।
- गाउँउपालिका क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षा, विकास निर्माणको सुरक्षा, छाडा पशु चौपाया नियन्त्रणका लागि गाउँ प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- राजस्व तथा वित्त व्यवस्था सुधार तर्फ करका दरहरुलाई समसमायिक बनाईनेछ र करका दायरालाई विस्तार गरी वैज्ञानिक कर प्रणालीको विकास गर्दै कर प्रशासनलाई करदातामैत्री बनाईनेछ ।
- राजध सुधार कार्य योजना तयार गरी सो प्रतिवेदनका आधारमा राजध प्रक्षेपण गरिनेछ ।
- राजस्व तथा कर चुहावट नियन्त्रण तथा नियमनका लागि सबै वडा कार्यालयहरुमा समेत आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- गाउँउपालिका भित्र भएका गतिविधिहरुलाई विभिन्न सञ्चारका माध्यमबाट जनता सामु पस्कने गरी रेडियो कार्यक्रमहरु निर्माण तथा प्रशारण गरी जनताको सुसूचित हुने हकलाई व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।

Rishabh
रिमिज कुमारी भगत
उपाध्यक्ष

- बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुको आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था प्रवर्द्धन गर्दै यस गाउँपालिकामा बैकिङ्ग क्षेत्रको शारा कार्यालय स्थापनामा विशेष जोड दिइने छ ।
- पूँजी बजारलाई यस क्षेत्रमा लगानीका लागि कानून वमोजिम विशेष सहलियत सहितको व्यवस्था मिलाई लगानीका तागि प्रोत्साहन गरिने छ ।
- समाजमा शान्ति सुरक्षा तथा अमनचयन कायमका लागि समुदाय प्रहरी साझेदारी कार्यक्रममा आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

सभाध्यक्षज्यू

अब म आगामी आ.व. २०८१।०८२ को वार्षिक विकास योजनाका केही पक्षहरु यस सम्मानित सभामा राख्न चाहन्छू ।

४८. यस गाउँपालिकाको आर्थिक विकासका लागि कृषि तथा पशु सेवा, सहकारी सेवा, गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम, रोजगार सेवा केन्द्र समेतका माध्यमबाट जनता समक्ष सेवा सुविधा प्रदान गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु । यस गा.पा. अन्तर्गतको किसानहरुलाई खेती सिंचाईको लागि कृषि योग्य जमिनमा विद्युतीय सिंचाई सुविधा विस्तार गर्दै लैजान सिंचाईका लागि विद्युतीकरण गर्न बजेट प्रवन्ध मिलाएको छु । गा.पा. भित्रका सम्पुर्ण कृषकहरुलाई नविनतम् कृषि प्रविधि तथा सूचना प्रविधिमा आधारित दिगो भरपर्दो कृषि सेवा प्रदान गर्न कृषि आधुनिकीरणका लागि सञ्चालित यन्त्रहरुको नियमित व्यवस्थापनका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । यसैगरी पशु सेवा विकास, सहकारी विकास, युवा रोजगारी सिर्जना तथा उद्यमशीलता विकास समेतका लागि हरेक विषयगत क्षेत्रमा बजेटको व्यवस्था गरी रोजगारीको अवस्था सिर्जना गर्ने वातावरण कायम गर्न यो बजेटले सहयोग पुग्ने अपेक्षा सहित ती सबै कार्यक्रम सञ्चालन समेतका लागि रु २ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४९. सामाजिक विकास तर्फ शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका, पञ्जिकरण सेवा समेतका माध्यमबाट सामाजिक विकासका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । जनताको आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको हकलाई कार्यान्वयनमा लैजाने गरी एक पालिका एक आधारभूत अस्पताल हुनु पर्ने नेपाल सरकारको नीति अनुरूप वडा नं ४ मा १५ शैय्याको आधारभूत अस्पतालमा २४ घण्टे इमर्जेन्सी सेवा बर्थिङ्ग सेवा र विशेषज्ञ चिकित्सा सेवा सहितको उपचार सेवा विस्तार गर्न अस्पताल व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिद्वारा सञ्चालन गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइको छु । नेपाल सरकारको नीति अनुरूप वडा नं ७ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गर्न वाँकी रहेकोले आगामी आ.व.मा सो वडामा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको लागि जग्गा व्यवस्थापन गर्ने गरी कार्यक्रम अघि सारेको छु । प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालय, गाउँपालिकाको साझेदारीमा सञ्चालित अपांगता रोकथाम तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु । शैक्षिक व्यवस्था सुधारका लागि बजेट नपुग भइ अधुरो रहेका विद्यालय भवनहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न बजेट व्यवस्था मिलाएको छु । लैगिक

Rimjhim
रिम्जिम फुम्सुख भंगत
उपाध्यक्ष

समानता तथा समाजिक समावेशीकरण तर्फ, लक्षित समुदाय तर्फ युवायुवतीहरुलाई लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा संचालन, युवाहरुलाई सीप तथा क्षमता विकास तालिम, स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम संचालन, गा.पा. भित्रका समसानघाट इदगाह कब्रिस्तान तथा मठमन्दिरहरुको पुर्वाधार निर्माण, उच्च शिक्षामा महिलाहरुको सहज पहुँचका लागि हरिनगरा वहुमुखी क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने हरिनगर गा.पा. मा स्थायी बसोबास गर्ने सबै छात्राहरुलाई निःशुल्क अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छु। यी कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि सामाजिक विकासको क्षेत्रमा रु ११ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु।

५०. यसैगरी पूर्वाधार विकास तर्फ विगतमा सञ्चालित गाउँपालिका स्तरीय गौरवका बहुवर्षीय निर्माणाधीन सडकहरुलाई निरन्तरता दिने गरी बजेट व्यवस्थापन गरेको छु। यस अन्तर्गत मन्नान घरदेखि रामकुमारको घर सम्मको नाला सहितको सडक निर्माण, अहमदको घरदेखि खलिलको घरसम्म नाला सहितको सडक कालोपत्रे आयोजना, जामे मस्जिददेखि दक्षिण कब्रिस्तानको सडक कालोपत्रे आयोजना, साविक भुटाहा ३ साह टोलको सडकमा पक्की नाला निर्माण आयोजना, सिडिओ चौकदेखि गौतमपुर जाने पिच सडक जोइने सडक कालोपत्रे निर्माण आयोजना, कपिलदेव मेहताको घर देखि पञ्चदेव मेहता तथा जनता मा.वि. सम्मको ढलनिकास तथा पक्की नाला निर्माण, ४ न. वडा कार्यालय देखि पुर्व हरिनगरा बजार हुँदै हुलाकी राजमार्ग सम्मको सडक कालोपत्रे, हरिनगरा बसन्तपुर सडक अन्तर्गत हरिनगरा खण्डको सडक कालोपत्रे निर्माण आयोजना, घुस्की बजार हनुमान मन्दिर देखि उत्तर इदगाह कब्रिस्तान समसानघाटसम्मको सडक कालोपत्रे निर्माण आयोजना घुस्की बजारमा पक्की नाला निर्माण, घुस्की बजारदेखि बिक्रमपुर वेश क्याम्प जाने सडक कालोपत्रे आयोजना र देवानगंज सडक शिकारी टोल कब्रिस्तान नुरुदिन घर सडक कालोपत्रे आयोजना, गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि समेत आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु। यस बाहेक इदगाह, कब्रिस्तान तथा सम्सानघाटहरु अतिक्रमण हुन नदिने गरी घेराबेरा तथा संरक्षण गर्ने र मठमन्दिर लगायतका देवस्थलहरु समेतको निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु। आगामी आ.व. २०८१। ०८२ मा यसका लागि रु. १७ करोड ५५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।

५१. वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ बजारहरुको सरसफाई व्यवस्थापन, सचेतामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन, ल्याण्डफिल्ड साइटको व्यवस्थापन, वृक्षारोपण पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि सामुदायिक वन व्यवस्थापन गर्ने सो वन भित्र पिकनिक स्थल निर्माण गर्ने गरी बजेट व्यवस्था मिलाएको छु। विपद व्यवस्थापन तर्फ स्थानीय विपद तथा जलवायू उत्थानशील योजना तयारी, विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण, खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गरिने सामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापन, शितलहर सम्बन्धी प्रकोप व्यवस्थापनका लागि दाउरा वितरण तथा न्यानो कपडा वितरण, बाढी पिडित, नदी कटान रोकथाम र विपद सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन तथा विभिन्न

Rishikesh
गाउँपालिका
हरिनगरा सुनसरी
उपाध्यक्ष

सामाजिक संघसंस्था तथा सरोकारवाला निकायहरुसँग सहकार्य गरिने छ । यसका लागि रु ७० लाख विनियोजन गरेको छु ।

५२. सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ कार्यालय सञ्चालन तथा क्षमता विकास तर्फ सूचना प्रविधि व्यवस्थापन, इ-हाजिरी व्यवस्थापन, कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि तालिम, सेवा प्रवेश तालिम तथा सेवाकालीन तालिम, पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु । उत्कृष्ट राष्ट्रसेवक प्रोत्साहन पुरुस्कार, कार्यालयको खरिद प्रक्रिया तथा अभिलेख व्यवस्थापन, अनलाइन पथ्तिमा आधारित लेखापालन तथा नियमन सम्बन्धी व्यवस्था, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढीकरण, सेवा करार कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नका लागि समेत बजेट व्यवस्था गरेको छु । यसैगरी स्थानीय व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक नीति तथा कानून निर्माण, संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, सरकारका लागि आवश्यक नीति तथा कानून निर्माण, संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, सडक गुरुयोजना तयारी, गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र अध्यावधि, गाउँपालिकाको पञ्च वर्षिय योजना निर्माण, सुशासन व्यवस्थापनका लागि सामाजिक परीक्षण, लैंड्रिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण, नियमित सार्वजनिक सुनुवाई, राजस्व सुधार, सहकारी तथा वित्तीय व्यवस्था सुधार समेतका लागि वजेट व्यवस्था मिलाएको छु । यसका लागि रु २१ करोड ६० लाख २४ हजार विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्षज्यू

अब म गत आ.व. २०७९/०८० को यथार्थ आय व्यय, चालु आ.व. २०८०/०८१ को संशोधित अनुमान र २०८१ जेष्ठ मसान्त सम्मको यथार्थ आय व्ययको अवस्था तथा आगामी आ.व. २०८१/०८२ को अनुमानित आय व्ययको विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

५३. गत आ.व. २०७९। ट० मा आय तर्फ संघीय सरकार वित्तीय समानिकरण अनुदान रु. १४ करोड, ५५ लाख, संघिय सशर्त अनुदान २४ करोड ६९ लाख ३० हजार, संघिय विशेष अनुदान ५०लाख, संघीय राजस्व बौँडफाडबाट रु. १० करोड २२ लाख, ३६ हजार, संघीय समपुरक अनुदान २ करोड ३० लाख, प्रदेश समानिकरण अनुदान ७९ लाख ५४ हजार, प्रदेश राजस्व बौँडफाड रु १ करोड, ०१ लाख, ०९ हजार ०४ सय, प्रदेश शशर्त अनुदान ९२ लाख, ८९ हजार ०८ सय ४९ रुपैया, प्रदेश समपुरक अनुदान १ करोड र आन्तरिक आय तर्फ अ.ल्या. रकम सहित रु. ५ करोड २७ लाख २५ हजार ०५ सय गरि ६१ करोड २७ लाख ४४ हजार ०७ सय ४९ रुपैया आय प्रस्ताव गरिएकोमा जम्मा ५६ करोड १४ लाख ८४ हजार ०६ सय ५२ रुपैया ९७ पैसा बास्तविक आय प्राप्त भएको र अनुमानित व्यय तर्फ ६१ करोड २७ लाख ४४ हजार ०७ सय ४९ रुपैया व्यय अनुमान गरिएकोमा चालु र पूऱ्जिगत तर्फको बास्तविक व्यय ५४ करोड ४५ लाख ०४ हजार ०४ सय ०४ रुपैया २९ पैसा खर्च भई बौँकी रकम रु. १ करोड ६९ लाख ८० हजार ०२ सय ४८ रुपैया ६८ पैसा गाउँपालिकाको चालु पूऱ्जिगत र यस अन्तर्गतका अन्य सम्पूर्ण कोषहरुको समेत अ.ल्या. आम्दानी सारिएको

Rimim
रिमिम कुमारी शोगत
उपाध्यक्ष

व्यहोरा अनुरोध छ। आ.व. २०७९। ८० को जम्मा रख्च ८८.१४ प्रतिशत भएको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

५४. चालु आ.व. २०८०। ८१ का लागि आय तर्फ संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तिय समानिकरण अनुदान १२ करोड ६७ लाख, सर्शत अनुदान रु २३ करोड ४३ लाख ८३ हजार, विशेष अनुदान चालु रु ७० लाख, समपूरक अनुदान ७५ लाख, राजस्व बाँडफाँड १० करोड ०१ लाख ७८ हजार, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समानिकरण अनुदान ७९ लाख ७१ हजार, सर्शत अनुदान १५ लाख २५ हजार, समपूरक अनुदान १ अनुदान ७९ लाख ७१ हजार र आन्तरिक करोड, राजध बाँडफाड प्रदेश सरकार १ करोड, ०७ लाख ०३ हजार र आन्तरिक श्रोत तर्फ अ.ल्या. रकम सहित रु. ०३ करोड ०६ लाख २५ हजार ७४ रुपैया ०७ पैसा गरी जम्मा ५३ करोड ६५ लाख ८५ हजार ७४ रुपैया ०७ पैसा आय प्रस्ताव गरिएकोमा हाल सम्म ४४ करोड ०८ लाख ९१ हजार ०४ सय १७ रुपैया ०६ पैसा आय प्राप्त भएको छ भने व्यय तर्फ चालु रख्चमा रु. ३५ करोड ३३ लाख ४७ हजार ०३ सय ३३ रुपैया ०७ पैसा र पुँजिंगत तर्फ रु. १८ करोड ३२ लाख ३७ हजार ०७ सय ४१ रुपैया व्यय प्रस्ताव गरिएकोमा हाल सम्म चालु तर्फ २४ करोड ३८ लाख १५ हजार (प्रतिशतमा ६९) र पुँजिंगत तर्फ रु. ११ करोड ४६ लाख २० हजार (६२.५५ प्रतिशत) गरि जम्मा रु. ३५ करोड ८४ लाख ३६ हजार रख्च भएको व्यहोरा अनुरोध छ। हाल सम्मको जम्मा रख्चको प्रगति ६६.६९ प्रतिशत रहेको छ। यस आवामा संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट बजेट कटौति भएकोले चालु तथा पूँजीगत रख्च लक्ष अनुसार हुन नसकेको व्यहोरा सदन समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छु ।

५५. आगामी आ.व. २०८१। ८२ का लागि आय तर्फ संघीय सरकार वित्तिय समानिकरण रु १२ करोड ६७ लाख, सर्शत अनुदान २३ करोड १० लाख ५५ हजार, समपूरक अनुदान १ करोड १० लाख, राजध बाँडफाँड तर्फ रु १० करोड ६४ लाख, प्रदेश सरकार वित्तिय समानिकरण अनुदान रु ७९ लाख ४८ हजार, सर्शत अनुदान रु ३९ लाख ३३ हजार, राजध बाँडफाड सवारी साधन कर रु ४४ लाख ८८ हजार, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन रु. ८० लाख, समपूरक अनुदान रु १ करोड र गा.पा. को आन्तरिक श्रोत तर्फ विभिन्न कर दस्तुर तर्फ र अल्या समेत गरी रु १ करोड, बेरुजु फर्छयौटबाट प्राप्त हुने रकम रु १० लाख सहित जम्मा रु ५२ करोड ८५ लाख २४ हजार आय प्रस्ताव गरिएको छ भने व्यय तर्फ चालु रख्चमा रु. ३५ करोड ३० लाख २४ हजार र पुँजिंगत तर्फ रु. १७ करोड ५५ लाख गरी जम्मा रु. ५२ करोड ८५ लाख २४ हजार व्यय प्रस्ताव गरेको छु

।

सम्मानीत अध्यक्षज्यू

गाउँपालिकाले आगामी आ.व. को लागि प्रस्ताव गरेको कर, शुल्क, दस्तुर, महशुलको दर रेट समेटिएको आर्थिक विधेयक, २०८१ र व्ययको क्षेत्रगत, विस्तृत विवरण समेटिएको विनियोजन विधेयक, २०८१ र बजेटको पूर्ण विवरण सहितको वार्षिक गाउँ विकास योजना यसै साथ

Rimjhim
रिम्जिम कुमारी भगवत्
उपाध्यक्ष

अनुसुचिमा समावेश गरी छलफलका लागि सम्मानित सभामा टेवल गरेको छु । आगामी आ.व. २०८१।०८२ का लागि तयार गरिएको नीति, कार्यक्रम र बजेट उपर यस सम्मानित सभामा सघन रूपमा छलफल भई निर्धारित समय सीमा भित्र सभाको स्वीकृती प्राप्त हुनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा,

वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमामा अभिभावकत्व प्रदान गर्नु हुने अध्यक्षज्यू श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समितिका सबै सदस्यज्यूहरु, बजेट तर्जुमा समितिका सदस्यज्यूहरु, विभिन्न विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरु, यो बजेट निर्माणमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा संलग्न रही सहयोग पुरयाउनु हुने गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरु, वडासदस्यहरु र गाउँपालिकाको संरचना अन्तर्गत रहनु भएका सम्पूर्ण कर्मचारी भित्रहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । गाउँपालिकाले लिएको लक्ष्य हासिल गर्न स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेट समयमै संचालन तथा सम्पन्न गरी प्रतिफल प्राप्तिका लागि यहाँहरु सहित सम्पूर्ण गाउँपालिकावासीहरुको सक्रिय सहभागिता र सहयोग रहनेछ भन्ने पूर्ण विश्वास राख्न्दै वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट प्रस्तुति सहित आफ्नो भनाईहरु अन्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

Rimish
रिमिश कुमारी भूमा
उपाध्यक्ष रिमिश कुमारी भूमा
हरिनगर गाउँपालिका
२०८१/०३/०९ गते आइतवार